

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

[Ulpiani Enarratio Orationis in Philippum I. & III.]

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

farum, qua eos ad faciendum officium exhortatur. Nam cum dicit illos, quod ipsi militarint, fuisse felices: ad eorū æmulationem eos excitat.

Eneruati.) neruis spoliati. Nervos autē & vires reipublicæ, socios uocat. Sed quia dura est translatio, subiungit, *πῶς ἐν ἡμετέροις*, mutilati: quæ translatio & ipsa sumpta est à parte corporis, ut in uerso dicendi genere, ex quo est *ἡ ἐν νευροῖς ἐπιπλοή*, perseveraret.

Aut bucculas.) Scribitur etiam *Βουδὲ Κομῶν*, id enim festum, missis à Charete manubijs, actum fuit: sed *Βουδὲ* diminutiuum est contractum, Atticorum more.

Et quod est omnium uiro indignissimum.) Scribitur etiam *ἀνὸς ποῖόν τε τὸν*, fortissimum, ut ironice accipiat. Cuius rei quidam ignari, scripturam nunc receptam fecerunt.

Insuper debetis gratiā.) Hoc dixit, quod prædæ gratia Charetem coronarunt.

Inclusos.) Translatum à brutis animantibus: quamobrem etiam, cicurant, & mansuetos faciunt, subiicit.

Hæc per Cererem non.) Hinc incipit peroratio. Dicit autem hæc orator fugiendi periculi causa, cum preparatione quadam.

Ego uerò nunc etiam.) Quia id * quod ferè usurpari solet, male dicitur, eo non utitur, & eius uice *τῷ δὲ πρὸς τὸν νότον* usus est. Cum uerò dicit, miror uel nunc uos fecisse mihi dicendi liberè potestatem: hortatur eos ut id faciant.

Et copia.) hoc est, pecuniā theatri.

& *φωγῶν*.) id est *πρὸς φάσιν*, occasionibus, prætextibus, causis.

Fortasse.) Tanquam per correctionem, dubitare se de illis subindicat.

Quæ agrotantibus.) Hac parabola opportune usus est, ostendens, eos stultitiæ morbo laborare.

Igitur.) Quoniam mercedis acceptio contumeliosa uidebatur Atheniensibus (seruorum enim est) obiectione est usus, qua soluit & tegit turpitudinē. Quia uerò scit, eis persuaderi non posse ut theatralem pecuniā missam faciāt, uult eos illa sola esse contentos: neq; si ius in foro, aut in senatu sententiam dicant, aut foris militent, mercedē accipere.

Licet agere ocium.) Omnino præclare ocium priore loco posuit, nam de ignauis differit. Deinde ne bello nominato molestus uideretur, id subticuit: sed dixit, quale etiam nunc est.

Ab his iisdem.) Hoc est, ne ad theatrales mercedem accipiant militarem.

Quemadmodum iustum est.) Nec enim legibus est contrarium, pro patrio solo militare.

Præter parua.) Quoniam suaserat eis, ne uel militarē, uel senatoriā, uel iudiciariā mercedem accipiant, sed theatralibus contenti sint: dicendo, parua, facit ut ea non grauātē aspernentur.

Ordine.) Ordinem seu stationem uirtutis nominat, non Græciæ principatum, sed illud quod olim suis corporibus militare solebant.

Ferè dixi.) Ne aliqui culparent, eum consilia quædam omisisse, ne uel socordes essent, quasi omnia audiuisent, ferè apposuit.

Profuturū.) Rursus etiam hic data ipsis optione, iudicium de theatri pecuniā effugit.

ENARRATIO PRIMAE IN PHILIPPVM

DEMOSTHENIS ORATIONIS, HIERONYMO VULFIO interprete.

Ide noua quapiam re instituta esset deliberatio.) Excusat se in exordio de præcepto senib. dicendi loco. Sciendū autem est, eum id crimen ratiocinatione soluere, quasi dicat: noui equidem necesse esse, ut senes primi dicant: sed tum, cum de nouo quopiam negotio deliberatur. Nunc uerò nulla noua dēre, sed de Philippo agitur. Proinde cum senes iam hisce de rebus sæpe dixerint, le-

gi fraudem non facio. Et in hunc sanè modum ipse ratiocinatur. Sed res ita se habuit, siue negotium uetus esset, siue nouum, senibus primo loco sententia dicenda erat. Quia uerò tum Athenienses ualde turbati erant, propter iacturam duarum & triginta Chalcidicarum urbium, & ob magnos Philippi successus & incrementa, propterea primum dicendi locum occupare studuit.

πρὸς τὸν νότον.) pro *πρὸς τὸν νότον*, propositum esset, quidam pro *πρὸς τὸν νότον*, id est, scripto d significatum

significatum esset, acceperūt, quod tabellas quasdam conscribere solerēt olim, quibus res de qua cōsultaretur, & propter quā indicta esset concio, contineretur: easq; ante concionem proponerent, ut cognoscerent omnes, qua de re indicta esset concio.

Dicendum esset.) Subdistinguentū est hic, ut sic accipiatur: Si noua quapiam de re dicendum esset, repressissem me, & expectassem, donec senes isti sententiā dixissent: ac tum ipse etiā quā sentio, dicere conatus essem. Sciendū autē est, eum Iſocratico exordio esse usum, eo quod in Archidamo habetur. Nam ibi quoq; id argumentū tractat, quare adolescens senes anteuertat.

Eorum qui solent.) Senes intelligit. Vide autem ut eos clanculū perstrinxerit, dicendo, eorū qui solēt, ut significet, eos tantū habere consuetudinē primo loco dicendī, nō tamen etiam utilia suadere.

Si quid mihi placuisset.) Partitione & suppartitione hic est usus. Cum enim coniunctionem λ posuerit, & nō statim subiecit, sed aliud $\mu\lambda$. Est enim $\mu\epsilon\epsilon\iota\sigma\mu\omicron\varsigma$ & $\epsilon\pi\omicron\mu\epsilon\epsilon\iota\sigma\mu\omicron\varsigma$, cū binis $\mu\lambda$ λ positis, necesse est bina & & subiungere. id quod hic etiā reperitur. Vide autem, ut rursus cū autoritate dixerit, mihi placuisset: quod est, bono cōsiliario bonū consilium. Figura hæc apud poetā extat, $\chi\alpha\lambda\delta\epsilon$, $\delta\alpha\iota\tau\epsilon\varsigma$ $\mu\lambda\epsilon\iota\sigma\mu\omicron\varsigma$ $\epsilon\pi\iota$ $\lambda\omicron\upsilon\delta\iota\delta\omicron\upsilon\alpha\varsigma$, η $\mu\lambda\epsilon\iota$ $\omicron\iota$ $\kappa\lambda\iota\sigma\iota\eta$. Salue Achille, cōuiuio quidem æquali non caremus, siue quidem in tentorio.

Sæpe dixerūt.) Iterū eos ingeniose perstrinxit, dicēdo, sæpe quidē uerba fecerūt, sed nihil profecerūt. Quærunť autē, cū suasiōis generis propria sit adhortatio et dehortatio, minimē uerō in accusando uerſet, quo pacto hæc oratio inscripta sit, tota suasoria, cum in Philip-pum inuehatur: Respondemus, tria causarum genera sæpe inter se mīſceri, & aliud aliū præbere materiā. Cum enim probare uellet, populandā esse Macedoniā, materia usus est insectatione Philippi. Sciendū est in cæteris orationib. $\beta\lambda\eta\eta$, materiā fuisse Olynthiorū obsidionē. nam ea dicēdi copiā oratori suppeditabat: $\sigma\omega\epsilon\iota\chi\theta\epsilon\iota$, cōtinens uerō & firmamentū, Athenienſiū potentiā. Sed hic materia est Macedo, continēs uerō Athenienses. Quamobrē etiā diuersam à superioribus inscriptionē sortita est. Orationis, $\omicron\iota$ $\delta\upsilon$ $\mu\eta\mu\alpha$ $\pi\eta\kappa\alpha$ $\kappa\epsilon\phi\acute{\alpha}\lambda\alpha\iota\alpha$, argumēta & capita tria sunt, ut remp. fortiter defendāt, ut ipsi militent, ut pecunię subsidia excogitēt, unde militibus stipēdia numerent. Recitatione autē

Philippi epistolę nihil aliud agit, nisi ut eos exacuat, & remp. defendendā esse doceat. Exordiū non à re, sed à persona ducitur. Nam cum ipse ante seniores surrexisset, & id quidā ægrē ferrent, ei incōmodo medetur. Verbo, *me repressissem*, significat, se tunc quoq; uix sibi temperaturū fuisse, quo minus de bono publico diceret. Translatio sumpta est ab equis, qui currendi cupidi, cohibentur. Figurā aliā uocāt $\delta\iota\omega\lambda\epsilon\nu$ $\mu\epsilon\epsilon\iota\sigma\mu\omicron\varsigma$, duplicem partitionē, aliā partitionē & suppartitionē. nam cum prius bina $\mu\lambda$ $\mu\lambda$ posuisset, bina & & subiunxit. Coniunctiones autem sæpe non ordine redduntur, sed ita ut postrema pars primæ respondeat. Nam in capite, $\pi\omicron\delta\iota$ $\pi\omicron\delta\iota$ $\kappa\omicron\lambda\omicron\varsigma$, de cōplexione, seu cōprehensione dicit Hermogenes, $\tau\epsilon\iota\delta\iota\alpha\sigma$, formæ approbationē priorem esse propositionē. Nam, si de noua quadam re dicendum esset: propositio est in hanc sententiā, etiam natu-
20
minori primo dicenti locū esse dandū. eius uerō approbatio: quod ij qui consulere soleant, hoc est, seniores, nihil dixerint, quod ad rem pertineat. At Aesculapius sophista cōfirmationē ait esse sine propositione. Iſocrates autē in Archidami oratione, primo loco propositione posita, confirmationem subiecit, hoc modo: Fortasse quidam uestrū mirantur, me, qui reliquo tempore legibus nostræ ciuitatis ita, ut haud scio an quisquam meorum æqualium, pa-
30
ruerim, usque adeo esse mutatum, & cætera. Hæc propositio est, sequitur confirmatio: Ego uerō, si quis eorum qui apud uos uerba facere solent, pro reipub. dignitate differuisset, omnino quieuisset.

Quale uos.) Hoc uerecundē & urbanē, & citra offensam dixit omnino, dicendo, quale uos uultis: hoc est, cum ignauia uincere.

Exemplis.) Si $\chi\omicron\omega\mu\lambda\omicron\iota$ s, id est, utentibus: referēdum est ad illud, nihil uobis metuendum est. Sin $\chi\omicron\omega\mu\lambda\omicron\iota$ sine s legitur, ad illud, ut sciat utentes.

Ista præsente insolentia.) Suprà de Lacedæmonijs loquens, robur: hic Macedonem deprimere uolēs, insolentiam dixit. id quod erat inuisissimum Atheniēſibus, libertatis perpetuis amatoribus.

Si quis uerō uestrū.) Quascunq; obiectiones scit orator esse firmas, earū refutationes primū recitat: deinde earū futilitate ostensa, palām proponit, quemadmodum nunc hietiam. Præsente autē obiectionem bifariam confirmat, tum à potentia Philippi, tum uerō in primis à domestica infirmitate Athenienſium. Deinde quia, ut maximē
refutata

refutata uideretur obiectio, prorsus adhuc uehemens erat, initio assentitur aduersario. Nam oratorem oportet, ne impudens uideatur, & manifestæ ueritatis inimicus, in huiusmodi locis principium concedere, ac tum demum etiam concessione infirmare.

Difficile superatum.) *ὁ ἀπολέμῳ* dixit, & *ὁ ἀκαταγένητος*: id est, inexpugnabile. Nam inexpugnabilis nunquam expugnatur: sed *ὁ ἀπολέμῳ*, difficulter ille quidem, sed uincitur tamen, id quod hoc uerbo innuere uoluit.

κύκλῳ, circumcirca.) Quidam eum, quia litus sit hic locus, propterea sic dixisse putant. alij, quod oppida illa uelut in circulo posita sint.

ὕψι τεύχεα πύργῳ, arce.) *ὕψι τεύχεα* locus excelsus est, quem hostes occupatum munire solent, ut ex eo progressi hostes inuadant. Recte igitur propter industriam laudat Macedonem, ut Athenienses ad emulationem prouocet. Scit enim Demosthenes, etiam hostem tempestiue laudare.

Esse quidem uniuersa loca hæc, præmia belli sita in medio.) Translatio sumpta à præmio, quod pugilibus in medio ponitur. Vox *ἐπαύλα*, non nisi semel reperitur apud Euripidem.

Et uolentibus.) Vide ut dicat Philippum ea ratione cepisse urbes illas, qua ipse uelit, Athenienses rebus gerendis animum intendere.

Alia ut aliquis capta.) Quia uerbum euerit, terribile est, subiicit extenuationis gratia, ut aliquis bello capta habeat.

Etenim socij esse & adherere.) Quia molesta erat Atheniensibus sociorum amicorumque copia, quam Philippus habebat, ei incommodo per generalem sententiam est medicatus.

Omni omisa dissimulatione.) Sciendum (*ἀπορροῖα*) dissimulationem (*ἀλλὰ ῥωνία*) arrogantia esse contrariam. Nam arrogantia est, profiteri te plura præstare posse, quam possis: dissimulationis, negare te minora posse facere.

Si quisque uestrum se nihil.) Nam & hoc est omisi animi proprium.

Si Deus uolet.) Spem sursum in coelum misit, ut si forte, tametsi illa fecissent, res non optime caderet, defensionem haberet: ea gratia hic iam Dei gubernationem apposuit. alij dicunt, eum numinis amore, suos mores commendare uoluisse.

Odit aliquis eum.) Odit, qui iam male acceptus est: metuit, qui nondum est passus quicquam, sed malum expectat: inuidet, cum uideat eum ciuitates ita euertere.

Et omnia quaecumque.) Hæc figura uocatur κατὰ δαίρεσιν, destructio. Per hæc enim facile potissimumque detrimentum capitur. Vniuersali igitur sententia orationem confirmauit.

Trepidant.) submisit sese gerunt. Nec enim is qui odit, nostre socordie culpa, ei nocet: nec qui in metu est, aliud quippiam cogitare potest, cum sit periculosum. nec qui inuidet, resistere: uiribus enim destituitur.

Qui nec optionem.) Hoc est, propter Macedonis insolentiam ne agere quidem potestis quæ uultis: sed bellum gerere necesse habetis, & per hoc necessitatem ostendit. Necessarium autem est, sine quo uiui non potest.

Et uerba superba.) Ne recitandis Macedoni uerbis male ominari uideatur, ea gratia illa prætermisit.

περὶ αὐτῶν ἐλάμεν, insuper circūdat.) Aiunt, cum ciuitates in circulo sitæ fuerint, quas Philippus ceperit, propterea eum sic esse locutum. alij translatum esse à uenatoribus uolunt, qui unde quaque uias omnes, omniaque effugia cassibus obsepant, ut ne per ea feræ elabuntur. Et rursus, *πῶς ποίχισται*, obambulat ordine: subiicit, quo uerbo figura iuuatur.

Et sedentes.) Quia dictum illud terret, ait, Philippum, ut qui suffragatricem possideat socordiam Atheniensium, ea omnia perficere.

Quando igitur, Athen.) Transitus etiam hic fit ad locum à necessario. Ostendit enim hæc necessario esse facienda. Tractatur autem increpatione: quapropter etiam secundum *τὴν*, quando, uoce grauiore effertur. Describit autem hic mores socordium, estque sermocinatio. Deinde interrogationi repositione non reddit, sed ipse præ iracundia, pro eo qui interrogatus fuerat scilicet, loquitur.

Postquam aliqua necessitas.) Certo quodam gestu legendum. Cum scilicet aliqua necessitas. Nihil enim liberis Atheniensibus ea ignominia grauius esse potest, quam si eos qui Persam Græcia expulerunt, Pella oriundus homo, bello superet.

Mortuus est Philippus.) Etiam hinc argumento sumpto dicunt, hanc primam esse orationem. Nam Philippi ualetudo antecessit Olynthi obsidionem. sed nos dicimus, absurdum non esse, ut hoc exempli uice ponat, tametsi id ea tempora præcesserit, cum uidelicet illi quæ fieri optabant, uulgo iactarent.

Celeriter uos.) Desidia, inquit, multos gignere Philippos potest. Nam dum nos negligentiā fouemus, celeriter alius etiā Philippus existet. Alij uerò quidā curiosi, propter Alexandrū aiunt eum hoc dicere. Dictū hoc καὶ τὸ πρῶτον, per fictionē, est accipiendum

Scitote uos, si prope.) Nam & regere recens defuncto, & subditis, ut uerisimile est, dissentientibus, ipsi sese quibusdam eorum adiungentes, alteris superiores esse, & regem sibi coniunctum constituere possent.

Faciendum igitur esse officium.) Hinc ad alteram facultatis partem transit. Eam enim dupliciter secuit, cum in hoc, Si Philippum imitabimur, uincere poterimus: (id quod iam absolutum est) tum in copiarum multitudinem & pecuniariam rationem, quam nunc explicabit. Interijcit autem necessitatē, ac in ratione copiarum differit, utrum ex delectibus ciuiū, an peregrinorū ee sint conscribende.

Et quamprimum.) Verbū hoc apposuit, quod paruū auxilium esse ferendum suaturus est, ut festinationē excusationis loco retineat.

Precatus à uobis.) πρὸς ὑμᾶς, cōciliatiōe usus est, nō ignarus, uidelicet eos maxima libeter decernere, sed nihil decretis dignū ad ministrare. Vult autē eos id mittere auxiliū qd possunt, propterea qd hac ratiōe usus est.

Nouum apparatū.) Respicit ad Atheniensīū opinionē. Etenim ipsi multū uolebant: sed Demosthenes, cum sciret quo in loco res essent, exiguum.

Qui celeriter & hodie iubet, rectissime consulunt.) Nō qui nos statim egredi iubet, optimi cōsiliarij sunt: sed is optimus consiliarius fue-

rit, qui apparatū inuenerit, et com meatum, per quem copię conseruentur.

Dum aut bellū deponamus.) Omnino preclare, ne inuidiosum quiddā iubere uideat, si priore loco posuisset, uincamus, preposuit, bellū deponamus. Deinde propter mala consilia adiicit, persuadeatur nobis.

Sic enim non iam deinceps.) uictores, aut cauentes hostium aggressiōem.

Non prohibens.) id est, cōcionari uolentib. nō obliuiscēs. Quidā dicunt, oratorē uelle reuera duplicē fieri apparatū: rectius autē dicitur, si dixisset alterū apparatū dūtaxat, eum fuisse molestū futurū Atheniensib. magnalibeter decernētib. Propterea & hunc adiecit. Tandē in progressu orationis hunc subiecit, ac de altero multa uerba fecit.

Et naues.) Quæ com meatum uehāt, et ministeria.

Ad Pylas.) Portæ Græciæ fuerunt intra Parnassum & mare, 25. pedū spacio, quæ & Thermopylæ uocātur, propterea quod ibi Minerva Herculi calidas balneas dedit, post certamē defatigato. Eā incursiōē facere Philippus cum in Thesalia esset, conabatur: sed Athenienses eum, re cognita, & classe missa, repulerunt.

Et olim aliquando.) Nam res ad Aliartū ante sexennium gesta fuit, in Eubœa ante triennium, quo etiā tempore noster orator triremē instruxit: aut, cū ante multos annos præliū ad Aliartū cōmissum est. unde dixit, et postremo. Postremò quidē, collatione ad has expeditiones facta: dudū uerò, respectu eius temporis, quo oratio habebatur.

QVARTAE IN PHILIPPVM ORATIONIS

DEMOSTHENIS ENARRATIO, HIERONYMO

Vuolfio interprete.

VM & graua existimē, Athenienses, ea de quib. deliberatis, & necessaria reip.) Qui decimā orationē ante nos exposuere ac diuiscere, i. 40. a Demosthene ad quē dā subitū parumq; secundū nunciū allatū ē Thracia, fuisse habitā. Quamobrē etiā festinanter ob urgentē tum necessitatē, orationem hanc pronunciauit. Idq; in causā fuit, quo minus peculiarē de hoc argumēto rationē meditatus prodiret, tēporis angustijs exclusus. Apparet etiā Philippū suppetias uenisse Cardianis, Diopithe eos aggresso, 50. Quapropter interiectorū locorū tanquam

dubiorū in septima meminit, & in octaua dixit, sed si cōiectura capiēda est ex ea epistola, quam ad uos misit, se ulturū eos ait, qui in Cherroneso sunt. Cum aut res inter se multum cognatę sint, quod aduersus Philippū pace uiolata grafsantē instituta hęc est oratio, pleraq; ex orationib. prius habitis uelut ē penu promit, et præsentib. tamē negocijs q; aptis. accommodat. Vnde aut cōstat Philippū opem tulisse Cardianis, & dum cætera Thraciæ loca uexat omnia, molestū esse populo? Ex ipsius oratoris uerbis. Nam statim initio hoc innuit, cū sic ait: Si quid noui motus nuncietur. & Ac improbitatis & rapacitatis quidē tantus est numerus, quantū auditis. Ac rursus in media ferē oratione adiicit: Priusquam, ut nunc, ipsæ adfuerint res. Quæ

Quæ omnia indicio sunt, nunciatū esse ali-
quid. Cardianis autē opē tulisse, uerbū opitula-
tur declarat. Nā hæc omnia perspicue osten-
dūt argumentū. Dicūt autē ijdē, Alexander,
Diocorus, & celebris ille Zeno, caput utili-
tatis tantū tractatū esse in hac oratione.
Qui quidē ignorasse omnino capitū etiā na-
turā uident. Cōtinet enim facultatē quoq;
oratio, eamq; duplicē. Legitimū itē et iustū
habet: ut ipsa quidē diuīsiō et dispositio, ubi
explicata fuerit, ostendet. Demostheni autē
propositū est tueri et amplificare Diopithis
copias, cū ipsum ei tēpus maximā liberē di-
cēdi potestātē daret: sic tamē ut fastidiū inte-
rim caueat, ne uideat gratiæ causa uerba face-
re. Studet etiā excitare populū, metuitem
ne ad pacificatiōes & legationes ijs de reb.
mittēdas se cōuertat. et impetrare studet, ut
dictū est, ut ipsi de bello decretū scribāt. Au-
ditorib. etiā persuadere nitit, ut legatos ad
Medū mittāt, de pecunijs, & regis Persarū
sibi beneuolentiā adiungāt. Iam qd ad Dio-
pithē attinet, ut imperatoris exercitus reti-
neat, et ne ipse Demosthenes decretum de
bello scribere cogat, magna uī et solertia op-
ponit pacis uiolationē, & iusiurandum nō
seruatū. Quibus probatis occasiōē nactus
est, & sua dēdi et cogendi auditores, ut et re-
tineant, & augeāt Diopithis exercitum: &
quod à se postulare, superuacaneū esse o-
stēdit. Nāsi Philippū uiolasse pacē cōstat,
quo iure ipse cogi posset ad scribēdū de bel-
lo decretū, nisi qui id iubēt, occasiōē ipsius
calumniandi querirarent? Ac duo quidē ca-
pita in hunc tractauit modū. De legatione
autē, (nā eis pecuniā interim ab eo cōpara-
re uult) presentē urbis inopiā exponit. O-
portere enim eam, quæ nūc præsto sit, pecu-
niā distribui populo, & erogari de more in
spectacula, & nō auferri quæ bello dētur:
neq; etiā à diuitib. extorquēda tributa, qui
calumnijs premāt, & publicatiōe bonorū
per iniuriā uexent. Quibus cum auditorū
uoluptate cōmemoratis, (nec enim quicq;
ita uēdicabāt, ut publicæ pecuniæ fructus)
ocasiōē nactus est eis suadēdi à rege pe-
cuniā esse petendam, quod non aliunde
ciuitati sumptus necessarij suppeterēt. Vni-
uersum igitur institutum, & consiliū &
propositum oratoris hoc est, quod ante nos
cū nemo (quod ego quidē sciam) sciret, opi-
nati sunt, tertiam quæstionē de theatriali pe-
cuniā, ut à presentī argumēto alienā, incidis-
se. Quod nō ita se habere apparet, nec ap-

parebit unquā. Expedit autem denuō diuīsi-
onem & dispositionem, qua usus est ora-
tor, explicari, ut eius ordinē & collocati-
onē admiremur. Quin ante partitiōē opere
preciū fuerit, etiā elocutionē, qua est usus,
admirari. Etenim est alicubi splendida, ali-
cubi acris, alicubi tracta leniter. Ac (*ῥῆμα
μαλινόν*) dicēdi genus actuosum multis in
locis præsefert: sed hæc genera sæpe inter
se cōiungit, utpote necessitate eū adigen-
te, et usum eorū ad multa applicante. Talis
autē est eius dispositio & ordo: (*ῥῆμα
μαλινόν*) legū uiolationē statim in exordio per occu-
pationē innuit his uerbis: Cū nō pauca peccata
sint, neq; paruo collecta tēpore, per quæ presentia ne-
gotia sint afflictā. Nam asserimus, ē capitalib. su-
menda esse exordia. Magnitudinē etiā cau-
sæ addit necessariō, ut magis persuadeat &
cogat auditore, ut admonitiōē admittat.
Nec enim aliter adduci posset ad sententiā
perfectē audiendā, nisi in eam opinionē ad-
ducere, ut sentiret, magnā esse rem, et cura
dignā de qua agatur. Verbū autē *αὐτοδαι-
νῶς* celerius esse opitulandū, tum magno stu-
dio in eam rem incumbendū, quasi Atticus
ager infestaret, significat. Præterea uerbum
ἀναγκάσει, nō indulgendū ignauie, ut soleat.
Nam nō alienas, sed domesticas opes esse
in periculo, eamq; prouinciā, unde nec pau-
ci nec parui redditus accedant reip. Quanq;
autē ea tractatio cōmunis uidet, eā tamē el-
se propriissimā cōstat. Hæc de priore. Iam
de tractatiōe posterioris, illud ipsum legiti-
mū esse perinde uiolatū, et euidentius, indi-
cat, dicēdo: Improbis et rapacitas, qua in omnes ho-
mines Philippus utitur, manifesta est & euident, ut &
uos auditis: nec esse confidendū aut acquiescendū orato-
rū uerbis, tanquā qui rem in integrū restituere possint.

Etenim si nulla re alia.) Hactenus progressa
est secundi exordij sententia. Videtur autē
mihi artificiosissimē & ingeniosissimē initio
remouere suspiciōē, ne suspicari incipiāt,
Philippi conatus sola posse legatione re-
primi. Vnde tali ei sentētia fuit opus: requi-
ri non tantū uerba, sed etiam facta. Et hæc
suspiciōem nobis dilucidiorē etiā fe-
cit per hoc, quod post exordia tractata est:
quod & ipsum ante nos perspicere nulli
potuerunt. Quomodo autē auspicetur sta-
tim post secundū exordium, & quæ uerba
faciat eō pertinētia, cur legatione utēdū nō
sit, neq; sperandū, oratoris uerbis persuade-
ri posse Philippo, ut iniurijs onerare Athe-
nienſes desinat, operepreciū est cōsiderare.

Nos minimè unquam, ubi de iure disputandum fuit, neq; uicti, neq; iniuste fecisse uisi sumus.) Post allatum enim nuncium de Philippi iniurijs, & misso Cardianis auxilio, prudenter cogitauit, posse fieri ut Athenienses natura socordes, ad aliquam legationem conuerterent. Eam igitur opinionem capite ab impossibili tollit, probans fieri non posse, ut Philippi rapacitas uerbis cohibeatur. & duas huius rei partes tractauit per contentione, ueluti, quid possint orationes, quid facta ualeant: & Athenienses uerbis utentes, suis commodis non consulere, neq; illos pro quibus uerba faciant, iuari: sed proditores, Philippi commoda procurantes, solos florere successibus, et posse omnia. Sic igitur prima pars orationis progreditur, impossibile continens comparatione tractatum: quo ostendit, non eas esse uires orationis, ut ea rite conficiat, quorum natura sit ut re gerenda recte conficiantur. Ac per hanc partem efficere instituit, unum quod uel maximum est, non esse de legatione cogitandum. ac rursus duo post hoc: alterum, se non esse cogendum ut scribat: alterum, quod premuntionis uim habet. Si ipsi nihil agere uelint, quamobrem tandem audiant? post quod sane utilitatem etiam tractauit, ab his uerbis auspicatus: Postea opinor (uera enim, ut ego iudico, dicenda sunt) in id crimen uenimus. Iam euentum examinat, quid Athenienses sua illa perpetua fiducia uerborum consequuti sint. Deinde metuens, ne nunc etiam æque omisissis animis essent, & ea nunciata quæ erant, leuiora ducerent, commune facit eos locorum quæ per socordiam & despectum & negligentiam perierunt. Ea igitur metuens, enumerat, quam multis olim etiã cõtemptis, quam multis sint spoliati. idq; dicit ab hac dictione auspicatus, Videtis Serrium & Doriscum: hæc enim primum neglecta sunt post factam pacem: hæc perdidere Thraciam & Cersobleptem, et reliqua. Hæc igitur utraq; iam perfecit, tum legationibus non esse utendum, tum Philippum imitandum, factis magis quam uerbis negotia cõficientē: ac tertium, nō esse tanquā paruum aliquid negligendū, id quod modò acciderit ac nunciatū sit, cū soleant neq; in paruas, neq; cõtemnendas clades incidere, dum ea subinde contemnant quæ capiantur. Eodē hoc etiam pertinet, non indulgendum socordia, neq; putandum, legatione Philippum reprimi posse. et aliud quiddā, quod ipse innuit his uerbis: Sed ut hoc uobis ostendam

non prius temperaturum ab omnibus hominibus lædendis, omnibusq; sibi subiiciendis, nisi quis eū prohibuerit. Alij ipsum caput à iusto petatum, alij ad reuincendam eorum ignauiam id esse adsumptum dicunt. Constat autem recte dici, pertinere hoc ad inutile. Ac prima orationis pars hucusque pertinet, totūq; epichereia sumptum est à facultate, confirmatū ab utili, cur neq; legatio sit mittēda, neq; nunciata quæ sint, ociose contemnenda: & dare eos iubet operam, ut factis magis quam uerbis Philippi conatus prohibeant. Hoc etiam caput ignorarunt, qui ante nos meditationes et diuisiones in hanc orationem ediderunt: post hæc legitimum introducit, eodem consilio usus quo etiam in octaua. Quin simili etiam elocutione & doctrina utitur.

Sunt autem quidam, qui priusquam quid de rebus dicatur audierint, interrogare soleant, quid sit faciendū. Hic accedit ad legitimū (κατ' αὐτὴν θεσιν) per occupationem. Est autē callidē tractata occupatio per preteritionē: deest enim in hoc, quid igitur est faciendum? illud, cum pax sit. Retinuit autē hanc partem tanquam firmā, eāq; per refutationem subindicauit. Quomodo autē eam refutauit, et unde uenanda est occupatio? Ex uerbis eius, cū dicit ac subiicit, Primum hoc apud uos certò statuere debetis, Philippum cum nostra urbe bellum gerere, pacemq; uolasse. Nā hæc subiicit, cū occupatio talis nō sit, cū pax sit: sed ut auditorū assensum eliciat de pace uiolata, propterea inter rogatione callidior est usus, quasi parati essent auditores ad officium faciendū. Proinde nō aliud eos statuere iubet, quā, pacem esse uiolatam: id quod ad occultam occupationis partē pertinet. Tale etiam est consilium eius in oratione pro Diopithe. Iam uerò illud ante struit per caput legitimū, retinēdas esse Diopithis copias: propter hoc enim etiam ante interrogauit figuratē, & cum gestu: quid igitur est faciendum? ut, cū pax interiecto tempore sit uiolata, inferat, retinendas esse Diopithis copias. Huc enim omne eius studiū incumbit. Interim uerò etiam quasdam suspiciones soluit, et è tractatione emergētes occupationes. Probat autem legitimū primum bifariam: uno modo, non posse fieri, quin libertatem & Rempublicam aduersantem tyrannidē uelit abrogatā Philippus: gnarus, non aliter constare posse suum regnum, nisi Respublica destruat: altero, quod apud nullos alios tam immēsas opes reperiatur, quā apud Atheniēses. Eum igitur necessariō

necessariò propter ea quoq; bellum gerere
 cum Republica. Vtraq; autem argumenta
 pertinent ad necessitatem, sed necessitas à
 sententia & consequentibus petitur. Dein-
 de quoniam ei tractanti necessitatē, ex qua
 contingat inuisam esse Philippo Rempub.
 & asserenti, fore ut omnes ei subacti ad A-
 theniēses cōfugiant: occurrebatur propriè
 ad illud ex ipsa tractatione, quis' nam seruitutem
 seruitute commutare uelit, ac nō semel receptā æ-
 quo ferre animo? id refutat, hoc modo: Es-
 tis enim uos natura non apposti ad uolentiam, domina-
 tumq; obtinēdum. Nec enim hæc est antithesis,
 sed antipiptō, ortū à priore sentētia. Postea
 sentētiā eandem repetijt, & ad aliud prin-
 cipium reduxit, dicendo: Primum igitur hostem
 existimandum est Reipublicæ & popularis status irre-
 conciliabilem esse illum. Cum enim firma sit illa
 de pace ratio, necessariò eam cōtinenter op-
 pugnat: hoc est, nō esse pacis uocabulo no-
 minandam contendit. natura enim hostem
 esse Philippum. Reduxit autem rem denuò
 ad hoc principium: primum, ut dixi, ut eam
 strenuè oppugnet: deinde, quia etiā alia
 potuit uti refutatione, quæ comparationē
 supeditauit copiarū & opum, quibus flo-
 rerent Atheniēses. & Thracicæ miserie, et
 exiguitatis & uilitatis: rursus innouauit ob-
 iectionem, una quidem ratione, Philippū
 necessariò populari statui esse infestum, &
 Reipublicæ, quæ tyrannidī aduersetur. at-
 que hac refutatione usus est ad aliam occu-
 pationem ponendam. altera autem refu-
 tatione, quæ comparationem continet,
 nunc usus est ad alterā * occupationem.
 Ex hoc igitur legitimi capite refutato ma-
 gis per locum à iusto, necessariò occurrit
 rursus occupatio à legitimo: Si omnino
 persuasum habes pacem esse uiolatam, De-
 mosthenes, scribe de bello decretum. hanc
 soluit instantia, quæ (ἐνστασις) instantia su-
 mitur à iusto. Non enim iustum est, inquit,
 eum à uobis affici iniuria, qui uobis utilissi-
 ma suadere instituit. Deinde ab exemplo
 petit refutationem: Philippum, cum aliàs
 nemo unquam bellum decreuisset, gras-
 satum esse, id' que primo & secundo et ter-
 tio: & nunc Cardianis opem ferre. in quo
 simul etiā causam notat, ob quam hæc ha-
 beat oratio. Nam cum nunciatū sit, Philip-
 pum opē ferre Cardianis, satis apparet po-
 pulum fuisse perturbatum. Sequitur tertiā
 refutatio: Vos decreuistis bellum. Ex quo
 enim tempore Diopithem ablegastis, bel-

lum decreuistis. Quare superuacaneum est,
 de his quæ decreta sunt, scribere. Deinde ue-
 lut omisissis refutationibus concludit, geren-
 diq; belli rationem proponit. Est autem ei
 in more positū, aliquo capite absoluto, etiā
 in media oratione concludere. Asserit autē,
 ulciscendum esse illū, si uim inferat. Simu-
 lans se deinceps sub conditione instituere
 orationem, à modo. Non potest enim infer-
 re bellum, qui bellū propulsat: ut uideatur
 Philippus uiolare pacem, nō ciuitas. Simi-
 liter etiā hic attingere uidetur negotiale
 genus. Scit enim etiā in conclusionibus
 eorum aliquid quæ causam continent, con-
 ficere, et pugnare. fugit autem nihilominus
 etiā hic scribere, & argumentū notat pro-
 pter quod habetur oratio. Cum enim aiat,
 uim propulsantibus iam pecuniam, & cetera quibus in-
 digent, dantes: indicauit, impetum fecisse Phi-
 lippum, eiq; Diopithem resistere. Hac autē
 hortatoria de tributo conferendo, et paran-
 do exercitū, & celeribus triremibus, eui-
 dens est, eum transire ad quandā (ἐνδολε-
 γίαν) aliam orationem, ab utili, & locum à
 turpi etiā hic adhibere, cum ostendat in
 quantum dedecus et derisionem inciderint
 ob socordiam. Deinde à iudicio hostis Phi-
 lippī, qui Rempublicam nihil facere aliud
 optaret. Absoluto autem epologo, auspica-
 tur facultatis locum, relata ad (ἀπ' ἀν' ἀρχαιο-
 τήτων) principium antiquius oratione, sum-
 pto ab his uerbis initio: Nihil rerum omniū
 ab initio instituitis, aut comparastis rectē.
 Quod si tractationi capitis huius, faculta-
 tis dico, utilitas comitatur, & inter cetera
 uerba intelligitur, id non est mirandum, cū
 solitum ei sit capita implicare. Accedere au-
 tem eam partem magis ad facultatem, ē se-
 quētibus apparet. Statim enim soluit etiā
 occupationem, non eam quidem apertē po-
 sitam, sed per refutationes significatam: At-
 qui poterimus subsidario milite utētes, illum prohibere.
 Postquam enim paulo antè in fine refutate
 occupationis, quæ à legitimo ducitur, & as-
 serit, illum scribere oportere de bello decre-
 tum: adhortatione quadā epilogica fuit u-
 sus, iubens comparari exercitum, tum gra-
 uis armaturæ milites, tum equites, tum trire-
 mes: propterea etiā anticipauit in ipso adi-
 tu refutationem, & nunc item apertius ean-
 dem propulsat, dicendo: Non fieri potest ut subsi-
 diario milite utētes, unquā quicquam tempestiuè con-
 ficiatis. atq; alias etiā suspiciones soluit, ne
 in causa esse uideatur, uti pecunia temere di-
 lapidetur:

lapidetur: cum quæstores esse creandos, & rationes à ducibus exigendas esse ait. Post hæc rursus in facultate occurrebat: At difficilia & ardua suades Demosthenes. Eam uerò facultatis esse asserimus, propterea quòd negotiorum & laborum meminit. Negotium enim (neg̃yμa) rem ferè factu non esse facile significat. non tamen remotum est etiam ab utilitatis participatione, idq̃ palàm ostendūt refutationes. Est aut̃ ea occupatio: Si quis uero putat hæc & sumptus magni, et laborum multorum, & negotij esse, is rectè omnino putat. Et hæc soluit utilitate, ostenditq̃ operosiora & difficiliora euentura, nisi paruos hosce & paucos labores uelint sustinere. Quin & aliam soluit obiectionis partē, quam hic non posuit ita apertè, ut in oratione pro Diopithe: sed ea de causa occultuit, quòd nec speciosa, nec probabilis esset quæ ea de re haberetur oratio, nec fieri posset. Quis enim pro alienis dimicare uelit, & sumptus facere: & tamen refutationes, quæ factorum necessitates secum asserunt, & propositionem (πρότασις) temperant, meritò loquendi libertatē dant suatori. Vfus est igitur Thucydidea solutio, qua Lesbius ille utitur: Videri quidem interesse aliorum, sed reuera nostram rem agi. & euidentis est solutio: Nam si deorum aliquis sponsor nobis est, nam hominum quidem nemo. Et rursus in progressu orationis ait: Sin præscimus omnes, quo pluribus eum potiri siuerimus, eo nos grauiorem & potentiorē hostē eum habituros esse: in his occurrebat à tractatione utilitatis, occupatio quēdā necessarij rursus: Sed quādo necessitas ingruerit, et Philippus uenerit, tu inquis. Nam hoc probabat: si omnibus subactis nos inuasit, tūc uim eius propulsabimus: non tamen eam ita apertè posuit, sed pro aduertu & irruptione dixit, si necesse fuerit. Nam necessitas communis esse potest & aggressionis hostilis, & præsentis status. Vt igitur ei daretur occasio maior ad exhortandum, sic occupationem tractauit. Absoluta utilitate quam opposuit ad soluendam occupationem, iam præfatur de altera parte facultatis. Nam deinceps ei propositū est, de legatione ad regem Persarum mittenda differere. Dudum autem uiam sibi muniit ad hoc persuadēdum. Ex quo enim cœpit eis consulere, & differere de tributo conferendo, comparandoq̃ exercitu, & classe & equitatu, & quæ sunt eius generis alijs: satis apparebat eum ad pecuniæ contributionem accedere, atque aliud per aliud ueluti eminus conficere. Sed illic simplicius uidetur suasif-

se eis, ut se pararent: ac nihilominus tamen id molitur, ut parere necesse habeant, mittēda ad regem legatione. Quid enim eis erat reliquum, cum & præbere pecuniam cogerentur, & nullā haberēt, nisi ei parerēt, qui commeatum inexhaustum sine ullis ciuiū impensis aut damnis demonstraret? Hinc similiter oratorio artificio est usus, ab his uerbis accessu facto tali: Nam in rebus huiusmodi socordia. & hic quidem acceditur ad orationē de legatione. In exordio autē arte utitur, conquerens eos audire nolle, quib. de rebus dicat. Vt animos auditorū occupet, & cogat obtemperare suis cōsilijs. Deinde adiungit, eos parare se debere, ut si occurreret, qui parare nos possumus, à pecunijs imparati? expedite inferretur illa de Persarum Rege oratio. Ac si quis animum intendat, plura his reposita sunt in artificio exordij: sed ad specimen exhibendum, & hæc protulisse satis habui. Terminatur autē hoc exordium his uerbis: id demum summa dignū est reprehensione. Deinde post hæc præparatione utitur: At uos nec audire priusquam, ut nūc, adfuerint res, neq̃ consultare de ullo negotio soletis cum tranquillitate. Nam hæc sunt præstruentis & uia libi munientis ad illud: audiendū eū esse qui dicat et auctor sit, ut legatio mittatur ad Medum. Quòd uerò perterrefacit eos de apparatu nihil cogitantes, eiusdem artificij est. Nam quo magis ostēdit eos nec parare se, & torpere ignauia: eo causam eius rei confirmat euidentius, pecuniæ penuriam dico, ut sequens de rege oratio hinc initium capiat. Accessus autē ad ipsam suasionem, sequitur præparationem: Quod igitur reliquum est, ac iam dudum factum oportuit, sed nunc etiam locum habet, id dicam. Postea ipse sibi de occupatione apertè assentitur, ut oratio plausibile principiū & accessum conuenientem fortiatur. Quæ igitur ea est assensio? Nihil perinde opus est reipublicæ, ut pecunia, ad imminētia negocia. Quod enim ei opposuit auditor, id assumit & confitetur ipse, & tū necessitatem, tum inopiam indicat, et de futuris terrorem incutit, ut necessitas fiat urgentior, & percussus magnitudine rerum, tam urgentium necessitate, quā impendētium expectatione: consolationem, quæ sola relinquitur, admittat, legationem ad regē dico. Mox quia futurū erat ut ei occurreret à facultate, sed fieri nequit, ut regi, qui nos suspectos habeat, persuadeatur: hoc oppugnat initio, hoc modo: Nō ē nobis hæc audier rex primum, sed tum, ac potissimū ē satrapis, tum uerò etiā à Tania (quæstore) Eunuchō,

Eunucho, quem Atarneo præfectum reuocauit, cognito, eum cum Philippo, Persico regno insidiari. Quare quod superest, occasio nostræ legationi datur. Per hoc igitur occupationem soluit, & probat persuaderi posse regi: persuasum autem iri rationibus utilitatis. Apparet autem Demosthenem non ipsam utilitatem confirmare, sed facultatē rationibus utilitatis. Poterit enim regi persuaderi à nobis, si edoctus fuerit, & audierit è uobis, quàm id in rem suam sit. Post hæc aperte posuit occupationem, cum dicit: *et simplicitatem deponendam, propter quam sæpe uobiscum peius actum est. At qui barbarus est, et communis omnium hostis, et reliqua eius generis omnia: Solutio est, nō est nobis hostis. erexit enim aliquādo rempublicam nostram. Loquitur autem de nauali Cononis prælio. Absoluta disputatione de rege; qua de facultate & pecuniā agitur, necessario subiunxit & apte disputationem de Republica: prætextu nimirum & occasione è præsentī tumultu arrepta, ut suspicionem illam tollat: sed sufficet nobis pecuniā ciuitatis, ut reipublicæ nihil sit opus largitione regia: & ut reipublicæ subsidijs absumptis, nemini ciuiū petitio à rege improbanda uideatur. Sed qui ante nos arificium inuestigarunt, prorsus hoc non animaduenerunt. Ad euertendam igitur occupationem ipse autor est, ut plebi theatralis pecuniā non eripiat, siue Eubulo mortuo, cū quo erat ei æmulatio & contentio de theatrali pecuniā: siue ut suum obtineat institutum, & undiq; concludat & euincat, ut ratio de mittendis ad regem legatis comprobetur. Bipertita est autem illa de Republica oratio. Quia enim duplices erāt reditus: alij è iudicijs, publicatis locupletū bonis, alij aliunde, ut è portorijs, ex argentifodinis, à socijs: & ipse diuitibus placere, & pauperes sibi conciliare studebat, ut de mittendis ad regem legatis assentirentur. propterea disputat, de concordia et publica utilitate haberi orationem: cum hortetur ut neque locupletes iniurijs afficiantur à iudicibus posthac publicatione bonorū, neq; potentiores in tenues uociferentur, eos pecuniam militarem in spectaculis consumere. Quod si cōmeatus illi & reditus cessabūt, qui à diuitib. extorquebant, & publica uetigalia populo distribuent: quid deinceps erit reip. præsidij, excepta spe regiar? Propterea sic hæc orationis pars ab eo est tractata. Quæ uerò in his obscura sunt, commentarij explicabunt. Postquam igitur admoni-*

tionem hanc absoluit, & ut ostendimus, artificiose persecutus est, transijt ad quintam orationis partē, hinc exorsus: *Quæ igitur ab utraq; parte præstanda et dicendo explicanda esse uideantur, hæc ferè sunt. in quo gradū fecit hunc, qui supradictorum sententiā non cōclulit, sed à partitione sententiæ rursus orditur & progreditur. Caput autem quod nunc confirmatur, est utilitas, ductū ab occupatione: quam et si non posuit, in pugna tamē ostendit. & quintā hanc partē bifariam diuidit: Alterum enim membrū refutationē occupationis continet, alterū inuehitur in oratores. Quæ igitur occupatio è iam dictis commota est: postquam multa uerba de legatione ad regem fecit, contrā emergebat: Cui tandem usui nobis esse tanta pecuniā poterit: quam ad rem auxilio regis egebimus? Hanc igitur occupationem increpatione refutans, ostēdit, eos esse oportere Græcorū principes & defensores, & in eum dignitatis restitui locū, quem patres & maiores eorum tenuerunt: atq; ita indicat, qui futurus sit pecuniæ usus. Quod enim hisce negocijs inuoluti sint, quod hisce turbis agitur, intermissionem imperij & Græciæ principatus asserit esse causam. Per hæc igitur significat, se in refutatione occupationis elaborare, dum declarat ubi utilis eis pecuniā sit futura. Philippū itē, dum ipsi Græcis præesse nolint, summam rerū arripuisse, unde beatus & magnus extiterit. Quæ omnia pertinet ad probandū, quàm necessariae sint futurae, & utiles regiar largitiones. Altera pars, qua in oratores inuehitur, huiusmodi est. Valde metuit contrariæ in repub. factionis aduersationes: cumq; sciret fore ut resisterent, mouet quidē *περὶ τῶν πολλοῦ*, ante concionē, hæc partem, sed inuectiuā aduersus eos trifariā diuidit: quorū capitū unum est, eos semper bellum contra Philippū prohibere: alterū, eos Demosthenem ut belli concitatorē calumniari: tertium, eos regi Persarū de repub. bene merendi facultatem adimere: ostēdens, quicquid & faciant & dicant, impediri da legatione regia, & bello Philippico, id eos gratiæ mercedis que causa impedire. Nam unde aliās auctæ sunt opes eorū? Deinde ad unū quendam è proditorib. Aristodemū conuersus, acriter aduersus eum disputat, per unā orationem, quæ sit sua in omnes sententiā, palām auditoribus ostendens. Cum enim cōstet, eos qui dehortentur à mittenda ad regē legatione, & bello Philippo inferēdo, id assentiādi stu-*

dio facere, & autoritatē reip. destruere: propterea, metuēs illorū aduersationes, interrogat Aristodemū, quamobrē cū ipse honoris studio ducatur, maiorū tueri gloriam Rempub. uetet, & celebritatis illius hereditatem cernere, & facinorum splendorem imitari? Propositū igitur eius hoc est. Dicamus aut quo pacto sit tractatum. Post refutationem obiectionis subiunxit, quam utilis sit rex, & necessariam eius esse amicitiam ostendit, si quidem Græcos ceteros omnes amicē cōpellet, solis Atheniensibus sit infestus: & ostēdendo, quāta sit Græciæ perturbatio, maximam esse necessitatem ostendit, fidemq; facit opus esse Reipub. illius auxilio propter temporum rationem. Cuius necessitatis probandæ causa, tumultus Græcorū amplificat. Deinde ab eo transfert orationem ad populi assentatores magistratus, & bifariam etiam oratorum qualitatem diuidit, & obiectiones mouet ad infectionem qualitatis eorū uarias, per quas ostēdat quē dicere, et ut Reipub. actiones impedire soleant, metuens ne legationi ad Regem mittendæ aduersent. Orationes igitur illorū succidit, & fidem illis derogat, ut qui propter Philippum publicē populo assententur. Posuit igitur occupationē primā, tendētem in eos, ab utilitate sumptā, solere eos dicere: quā bona res sit pax: indignū alere exercitum quā sit molestū. Ostēdit præterea per duas partes huius obiectionis, eos dicere pacē esse seruandā, neq; cum Philippo gerendū bellū, nec ad Regē mittendā legationē: neq; enim pecu: ijs esse opus, neq; alendū exercitū. Sic aliquāto uberior est hæc obiectio, quā refuta uit rationib. ex alijs orationibus huc adscitis. Sūptæ enim sunt ex oratione pro Diopithe. Sed aliquāto amplius quiddā & magis propriū in hac causa tractat. Id uero est, oratores obstare, ne ad regē legatī mittant. Eius solutio translatiua est hoc modo: Tamen si molesta hæc sunt, molestiora perferēda erūt, si hæc

facere nolemus. Etia alia opponit, Belli cōcinator est Demosthenes, quam siue à legitimo, siue ab utili sumpta esse dicat, soluit his uerbis: Ac priusquam ego ad Rempub., accessimulta nostræ ciuitati erepta Philippus tenuit, et nūc Cardia auxilia misit. Indicat enim et hic argumēti causam, et ostēdit nūciatū esse eis, Philippū Cardianis misisse suppetias, tertia obiectione addita: At nō indixit nobis Philippus bellum. quam suo more soluit: Nec enim Pheræis, nec Olynthijs, nec Eretrienfibus, nec ullis alijs unquā indixit. Postea loco à necessario est usus, per differentiam, indicans, nō iisdem de rebus eos cū ceteris, periclitari, ut illam etiā suspicionem tollat, si qui sint ociosi, & seruitutem æquo animo ferant: non esse eis de seruitute dimicandū, sed de extrema internecione & euerfione omnino, & excidio. Hactenus uehementiora illa aduersus assentatores magistratus, ab eo sunt tractata. Deinceps per digressionē iterum in oratores largitionibus corruptos inuehitur: eorū culpa fieri, quo minus Philippus Reipublicæ beneficiat: idq; cum de Olynthijs, Thebanis, & Theffalis sit benemeritus: ut anteuerēs, his criminationibus aduersariam opinionē excludat, quam eos ueritus est esse agituros, & propter quam hæc omnia dicere necesse habuit. & hanc, ut dixi, perspicuā facit interrogationibus, quibus Aristodemum reuincit. Ea uero omnia tendūt ad obiectionis refutationē. Cū enim obijci posset, Quamobrē tandē et in quem usum regi suppliceerimus? in oratores inuehit, afferens hanc eorū esse consuetudinē, ut ea dicāt, quibus Respub. in rebus gerendis impediatur. Hæc enim pro Philippo dicere cōsueuerāt. Quod ni ita est, quāobrē, inquit, ipsi nō qui escunt, sed Reipub. suadent, ne Græciæ imperet, cum ea Reipublicæ necessitas incumbat, ut communis gentis curam suscipiat: oratoribus nihil necesse sit, sed planē superuacaneum studere ambitioni.

ORATIONIS DEMOSTHENICAE AD PHILIP-

PI EPISTOLAM ENARRATIO, HIERONYMO

Vuolfio interprete.

Philippum Athenienses non fecisse pacem uobiscum, sed distulisse bellum.) Selybria urbē Thraciæ Philippus oppugnabat. Eo tempore Athenienses aduehēdi frumenti causa nauigia miserant. Philippus igitur ea nauigia cap-

sa, sed ad iuuādos Selybrianos, & literas ad Athenienses mittit, quibus eos, Selybrianis opem ferre fœdere non comprehensis, uiolatæq; pacis ab eis esse profectum initium queritur, & minitatur se omnibus uiribus eos ulturum. His literis lectis, Demosthenes apertē hortatur ad bellum, cuius ipse Philippus tesseram dederit, & signum extulerit. Est autem exhortationi castrensi quā-

quàm concioni similior: & tria capita continet, iustū, utile, facultatē. Ac iustū quidē assumit ad facultatis confirmationē: sed facultas noua ratione est tractata, & actuosiore modo implicata. Non enim seorsim de ciuitate, seorsim de Philippo dixit, sed in idem cōduxit & copulauit utraq; facultatis partes: & tali arte in hoc usus est, atq; uberius atq; ornatius aliquid adinuenit, quàm in secunda Olynthiaca, usumq; nobis utriusq; rationis dedit. Illic enim erat utrumq;, & oratio de uno quoq; simpliciter separata: hic uerò duplex est genus, eodē modo implexis duabus facultatibus, in quo soluit anthypophorā & antithesin, ac confirmationē & probationē à tractatione tanquā à cōfessis sumpsit, nimirū Philippū uiolasse pacem. Alterā à facultate, qua probat minimē abhorrendū esse à bello. Post exordiū autē ad tractationē legitimī capitīs accessit, id qd sanē adhibet ad probationē facultatis cōiecturaliter ab his uerbis: *Primum enim consentaneum est, deos maximos nobis esse socios & adiutores.* Ea uerò est cōfirmatio facultatis, & à legitimo constituitur. Facultas igitur est quę probatur, eius uerò probationes per legitimū conficiuntur. Legitimū uerò est ius scriptū. Quin illud etiā obseruatu dignū est, easdē probationes esse multis in locis alibi mixtas, alibi separatas. Primum quidē sententiā duplex est, cūm potētia Philippi destructionem, tum Atheniensīū facultatis amplificationē continens. Secunda sententiā, cuius initiū est, *Deinde quibus rebus dudū eius opes auctę sunt, semper aliquos decipiētis et magna pollicenti: usq; ad, Omnes eum suspectum habēt et accusant: magis illa quidē probationē cōtinet destructę Macedonicę potētia, unā tamē consideratur etiā facultas Atheniensīū.* Tertia uerò sententiā, *Præterea non parum præsidij est in Asiæ satrapis: duas facultates probat, ac facultatem Atheniensīū magis cōfirmat, sed & Philippi destructio unā cōsiderat.* Quarta sententiā, *Præter igitur hæc quę tanta sunt, illud quidem non dicam: sumpta & ipsa est ab iniusto, ad eandem destructionis Philippi confirmationē & constitutionē potētia Atheniensīū pertinens.* Quinta sententiā, *Sæpe inuenio cogitans: seorsim destruit Philippi potētia, deq; do mestico eius agit imperio.* Cuius quod sit artificij, & qua de causa asserat eam additamenti uice aliquid momenti habere, ipsam per se infirmā, in secunda Olynthiaca diximus. Nam illud ipsum imbecillitatis signū est, eam cum multis quidē coniunctā aude-

re, solā uerò suscipere bellū non audere. Aduersus hoc ē tractatione ei occurrebat, Sed consentaneū est Macedones lætos illis rebus, strenuē & alacriter iuuare Philippum: hoc soluit, dicēdo, *Neq; uerò putetis Ath. eisdem gaudere etiam subditos.* Sexta de ducibus peregrinorū militū, quæ & ipsa Philippi potētiam deprimīt. Præterea quoniā sententiā admirabilē protulit, proptereaq; ferē non probabilē, in disputationē de peregrinis, eos ignominiosissimē tractari: ipse se corripuit, & animaduertit se absurdā sententiā protulisse, eamq; statim soluit, dicēs, *Et his nemo unquam uir prudens fidem abrogabit: & in sequētibus causam subiicit.* Contra hæc autē quæ de facultate suprā dicta sunt, obiectio quædam emergebat. Quī igitur, ista uera si sunt, longum iam tēpus fideliter apud eum perseuerant: Nam ex omnib. quæ dicta sunt ad destruendū, absurditatis quædā ei collecta est opinio: si ea uera essent, haud dubiē fuisset defecturos. ipse uerò hanc etiā soluit, dicēs, successibus eius tegi huiusmodi omnia. Alia quædā obiectio cōtra facultatē emergit. Postquā enim omnes facultatis partes destruxit, eaq; reliqua erat quę ad fortunam attinet, ex obiectione sumpsit quod sequit: *Si quis autē uestrū Athen. Philippum uide nsfortunatum, formidabilē esse et expugnatu difficilem putat.* Aduersus hoc autē propterea uelitatus est, & non destruxit, quod plurimum ipsi cōfert. Nam præparationē continet ad probandā Atheniensīū facultatē. Ac cōfirmatio obiectiōis nō Philippi quidē potētia extollit, sed ipsam fortunæ uim & momentum quod ea affert, amplificat. Sed propterea fortunā extulit, & eius uim, ut Atheniensīū potētia magis exaggeraretur. Nam quo fortuna magis extolletur, & fauere Atheniensib. ostendēt, eo etiā uires Atheniensīū firmiores uidebuntur. Verūm & cōtra hanc quoq; de fortuna disputationē, qua ostendit Atheniensem urbem feliciorē esse, obiectio ingruit. Quamobrem igit ille superiore bello successus maiores habuit, q̃ nos: Hanc soluit ab utili, concordia accusanda & ingēti ignauia: & à dissolutione quā præ se ferant, dum in re cunctent, & sedeant, & decernant, & sciscitent. Deinde idē detorsit ad turpitudinē & ignominia, quæ pars est utilitatis: aut si maior inutilitatis. *Ecquid fieret tandē magis nouū, quàm quod homo Macedo contēnit Atheniēses, et audeat literas mittere tales, quales audiuitis paulo antē?* Deinde redit ad facultatē, ac primā obiectiōis refutatio nē repetit, & rationē reddit, quamobrē ille

floreat, respublica uerò minimè. & in oratores inuehitur, ostendens, per hos fieri ut & illi omnia prosperrimè succedant, & Resp. nulla ex parte res eius conuellat, & seditionibus implicet. Post, absolutis obiectionis refutationibus, quas ex utili sumpsit, & facultate: ueritus, ne rursus ad pacem expetendam cursitarent Athenienses, & legationibus conuulsa refarcire studerent: illam quoque cogitationem præcudit his uerbis: *Quæ, Athenienses, infigenda sunt animis, et cogitandum, ne in potestate quidem esse nostra, pacē seruare uelimus nec ne. Iam enim ille et indixit bellum, et re ipsa intulit. hec enim ad illam cogitationē propulsandam pertinent, Fortasse nondū uiolata est pax, & hæc suspiciones amoueri possunt. Rursus autem facultatem attingit, cum ait, nullis parcendum opibus esse, neq; publicis neq; priuatis. Deinde aliam post hæc epilogicam tollit obiectionem, Atqui per cōducticios eū ulcisci poterimus. Hæc quanquam non posuit, soluit, dicens: Nec enim uestrum quisquā putet, per quos afflicta est Resp. per eosdem posse in integrum eam restitui. & aliud in quo obiectionem indicauit: neq; existimetis, si*

72
pristinæ uestre socordiæ indulgeatis, alios pro uestris fortunis strenuè dimicatu-
ros. per hoc enim innuit
obiectionem illam: atqui per peregrinos milites,
eius iniurias prohibere poterimus. quam per anticipa-
tionem soluit, & pronuntiatione adiu-
tam, denuò nihilominus soluit: & anne-
ctit epilogos à turpi ductis argumentis, à
iudicio maiorum, ab hostis iudicio, à quali-
tate urbis, à magnitudine facinorum & suc-
cessuum maiorum, quæ sanè ad gloriosum
pertinere possunt. Et hæc quidem ab utili
ad epilogum. Nam turpis, et gloriosi locus,
& decori, & honesti, proprius utilitatis est
habendus. Deinde à facultate rursus con-
cludit, oportere omnes parare se ad bellum,
& Græcos concitari non uerbis, sed factis.
Sed quia obijciebatur, Atqui sæpe eos exhortati,
nihil profecimus: soluit & hoc, asserens ipsos
esse in causâ, qui legatos mittant, & frustra
uerba faciant, sed nullum administratæ rei
specimen exhibeant: solere autem omnes
factis magis quàm uerbis moueri, eo-
rum præsertim qui uerba sæpe
dederint.

ENARRATIO SVASORIAE DEMOSTHENIS

ORATIONIS DE REPUBLICA ORDINANDA,

Hieronymo Vuolsio interprete.

DE præsentī quidem pecunia, & ijs rebus propter quas in concionem uenistis.) Oratio de Repub. ordinanda, quo tempore habita sit, non satis constat. Dictam autem eam ante Philippicas esse, conijcere licet: cum quidam socij iam defecissent, & Rhodij potestate paucorum regerentur. Proinde qui eam cum Philippicis coniungunt, omnino ignorant esse Philippicis antiquiorem. Videtur autem scitum Eubuli quoddam uicisse, ut pecunia militaris, theatralis fieret: quo populi autoritate comprobato, non amplius refragari audet distributioni, sed illi assentiens, suadet indicendam esse concionem, in eaq; comprobanda illa etiam quæ ipse censeat. Censet autem, in accipiendū constituendum ordinem, ut ijdem etiam aliquas Reipublice necessarias operas nauet. Non est autem nunc ea de re instituta deliberatio integra, sed propositio tantum & adhortatio, ut quidam in alia concione ordinem ratum faciant. Censet etiam distin-

guenda esse tempora tum belli, tum pacis. Capita item de quibus deliberandum est, proponit, & ante denunciat. Summa uerò hæc est: Perpetuò quidem debere accipere populum. Cum uerò accipiat, nihil earum rerum quas postulet usus atq; occasio, negligere oportere. Quia enim refragari non poterat scito Eubuli de accipiendū, quod confirmatum erat: tandem aliā uiam est ingressus, qua & ipse suam sententiam proponit, & esse agendum aliquid autor est. Ac argumentum quidem & scopus orationis ita se habet. Est autem neq; de bello instituta deliberatio, neque de seruanda pace omnino: sed est, ut dixi, propositio, postulātis approbata de accipiendū sententiæ hoc adiici, ut populus etiam officium faciat, quæ ab hac occasione proficiscitur: Cum Eubulus exoratio pauca dederit, & ad certū celebratū tēpus se perpetuò dare, & plura, si modò ijs animis accipere uelint, ut etiā officio fungantur. Primum autē orationis caput si tractatum esset integrè, nimirum quo pacto debeant accipere pedites, equites, classici, & quādo, & quæ sit in eūda ratio ordinis: nō temere dict